

og for at faae Oplysning om dette ærede Medlems Stilling skal jeg til Slutning henvende nogle Bemærkninger til det ærede Medlem. Det ærede Medlem siger, at han ikke kunde underskrive Kommissionens Betænkning, fordi han paa væsentlige Punkter var uenig med den, og stillede derfor selv Forslag. Hvorledes lyder nu det ærede Medlems Forslag? Efter det skal Staten yde 1,250,000 Kr. Det er nu ikke nok, at Kommunitetet desuden skal beklippes; men saa kommer det ærede Medlem til Sorø Akademi, denne Siistelse, som for en væsentlig Del er skabt af en enkelt Mand, nemlig Ludvig Holberg, og hvis Midler skulde være til Kunstens og Videnskabens Fremme, til Folkeoplysningens Fremme. Naar saa det ærede Medlem endda paa et andet Punkt viste os, hvorledes Sorø Akademi kunde blive heldig stillet i finansiel Henseende, saa kunde der være Noget deri; hvis han endda foreslog, at Sorø Akademi af sin Kapitalformue skulde give 1,750,000 Kr. til Universitetet, men saa til Gjengæld være fri for herefter at yde Noget til Seminariefonden — vi kunne faae Seminarister nok, vi behøve ikke Statsseminarier —, saa kunde der endda ligge Mere deri; men det gjør han ikke. Han kommer saa til Kommunitetet og siger, at det skal yde 1 Mill. Kr. Det giver en samlet Sum af 4 Mill. Kr.; naar vi dertil lægge 1,524,000 Kr., som Universitetet nu allerede har i Formue, saa vilde Universitetet faae en særlig Fond paa 5,524,000 Kr. Sa, hvis vi vedtog et Forslag, som gik ud paa at stille Universitetet saaledes, saa kunde Universitetet rigtignok ikke beklage sig, thi det vilde saa blive stillet endnu heldigere, end der forlanges efter det foreliggende Forslag; men, siger saa det ærede Medlem — og han har Erfaringens Vidnesbyrd for sig, at det ingen daarlig Madding er paa Krogen — disse Kapitaler skulle laanes ud til Folk i Landet. En lignende Madding paa Krogen gjorde jo den utroligste Virkning sidste Foraar, saa det forunder mig ikke, at det ærede Medlem tror, at det skal have samme mirakuløse Virkning iaar, naar han atter kommer dermed. Jeg tror dog nok, at hvis vi tænkte os Forholdene ordnede paa en eller anden Maade, saaledes at vi kunde blive enige med de Herrer paa den anden Side, da kunde vi vistnok ogsaa af dem opnaa, at disse Kapitaler kom ud til Folk i Landet. Jeg er i Mangt og Meget paa dette Omraade uenig med de Herrer paa den anden Side; men jeg tror ikke, de ere saa stænkende overfor deres Medborgere, at de ikke nok vilde være med til at lade Pengene komme ud til Landets Borgere. Var der ikke Andet imellem os end det, vilde Lovforslaget neppe strande paa det Skær. Vi kunne ogsaa købe Guld for dyrt, og det forekommer mig, at det Guld, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds vil have os til at købe, er vel dyrt; men, siger det ærede

Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds, jeg har endnu et Forslag, og det skal være det billigste. Han vil efter det have, at Staten skal give 1,250,000 Kr., Sorø Akademi 500,000 og Kommunitetet 500,000 Kr. Det bliver saa 2,250,000 Kr., og kommer saa Universitetets Kapitalformue til, bliver det ialt 3,774,000 Kr. Nu beder jeg de Herrer at sammenholde de to Forslag; efter Regjeringens Forslag vil Universitetets Formue ialt blive 3,524,000 Kr., men efter det ærede Medlems bedste Forslag vil det blive 3,774,000 Kr. Det forekommer mig derfor forunderligt, at det ærede Medlem ikke kunde blive enig med de øvrige Kommissionsmedlemmer, da hans Forslag i sine Konsekventer i Virkeligheden bliver værre end det Forslag, som Regjeringen har forelagt efter Forslag af Kommissionens Flertal. Det bliver derfor saa meget mere usforstaaeligt for mig, naar det ærede Medlem nu i sit Foredrag vil have, at vi i Grunden kun skulle tage den sidste Paragraf i Lovforslaget, hvori der staar, at Universitetets Understud skal dækkes halvt af Kommunitetet og halvt af Staten. Jeg kan ikke forstaa, hvorledes han kan sige dette paa den ene Side og paa den anden Side foreslaa at henlægge en Kapitalformue til Universitetet, som vil gjøre det til en Slags Stat i Staten. Nei, det kunne vi være ganske rolige for, at, naar de Herrer paa den anden Side komme og sige, at det gjør ingen Verdens Ting, at vi lægge disse Penge hen til en Anstalt, thi vi maa huske paa, at Rigsdagen altid vil faae Leilighed til at raade over den henlagte Kapital, saa er dette ikke ganske ligefrem at forstaa efter Ordene. Vi have jo nemlig en gammel Erfaring for, at Resultatet vil blive — og det forekommer mig med en vis Ret — at, naar der først er blevet lagt en saadan Kapitalformue hen, og vi nogenstinde fra Rigsdagens Side skulde gaa til at forbynde, at den blev brugt til Universitetet, eftersom Kravene vilde blive til andre Lider, vilde der reise sig — og som jeg siger, med en vis Berettigelse — et Ramahyl over, at Rigsdagen blandede sig i Universitetets Forhold. Vi maa jo huske paa, hvad der foregik med Theatrets Kasse. Hver Gang der enten her i Salen eller udenfor blev talt imod, hvad der var foregaaet ved Theatret, heb det jo bestandig, at fra de store Overstridelser maatte vi drage den Kapitalformue, som Theatret havde opsparet og brugt; den, skulde vi vide, vare vi uberettigede til at tage med i Beregningen. Jeg skal indrømme, at der til en vis Grad kunde være Noget deri; men derfor siger jeg, at jeg kan ikke være med til at gjøre Universitetet til en saadan Stat i Staten. Jeg vil henstille til den ærede Kultusminister, om Kommunitetets Midler ikke nok have Krav paa at blive brugte til andre Diemed, som svarede bedre til Fundatsens Hensigt og Tidens Krav, end ti paa denne Maade at fylbes i Universitetets Kasse. Jeg føler mig overbevist om, at hvad enten Lov